

Priopćenje za medije

Luxembourg, 8. prosinca 2022.

Plaćanja u korist proračuna EU-a koja se temelje na BND-u: revizori pozivaju na usmjerenije provjere

Podatci o BND-u (bruto nacionalni dohodak) važna su osnova za izračun doprinosa koje države članice uplaćuju u korist proračuna EU-a. Provjera tih podataka nije dovoljno usmjerena, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). Iako je Eurostat (statistički ured EU-a) bio općenito djelotvoran u utvrđivanju i rješavanju visokorizičnih pitanja u području sastavljanja podataka o BND-u, on nije sustavno najprije provjeravao visokorizična pitanja i najrizičnije kategorije zemalja i te provjere nije uvijek obavljao dovoljno rano. Primjerice, Eurostat nije pružio brz odgovor na pitanje premještanja poslovanja multinacionalnih poduzeća u porezne svrhe.

Doprinosi zemalja EU-a na temelju BND-a najveći su izvor prihoda za proračun EU-a. Oni su 2021. dosegli 116 milijardi eura, što otprilike odgovara iznosu od dvije trećine proračuna. Eurostat obavlja provjere kvalitete podataka zemalja EU-a o BND-u u višegodišnjim ciklusima i može od njih zatražiti povećanje ili smanjenje početnih procjena, koje čine osnovu za Komisijin izračun njihovih doprinosa. Revizori su provjerili je li Eurostat dobro upravljao provjerama koje je obavio tijekom najnovijeg ciklusa za razdoblje 2016. – 2019.

„Važno je zajamčiti da doprinosi zemalja EU-a u korist proračuna EU-a koji se temelje na BND-u budu poštteni i predvidljivi”, izjavio je Marek Opiola, član Suda koji je predvodio ovu reviziju.

„Kako bi bile djelotvorne i učinkovite, Eurostat bi pri provjerama prednost trebao dati horizontalnim pitanjima i zemljama s najvišim čimbenikom rizika.”

Predvidljivost doprinosa koji se temelje na BND-u ovisi o pravodobnom dovršenju ciklusa provjere, koji obično traje četiri ili pet godina, i brzini kojom Eurostat zemlje obavješćuje o njegovim rezultatima. Revizori su utvrdili da je Eurostat dovršio provjere prema planu i da je zemlje pravodobno obavijestio o prilagodbama. Međutim, mnoga pitanja – 20 % više u odnosu na prethodni ciklus – ostala su neriješena u obliku „zadržki” pa bi se od zemalja o kojima je riječ moglo zatražiti da u budućnosti plate više.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Nova upotreba procjena rizika i pragova pomogla je Eurostatu da utvrdi i ublaži rizike tako što je mogao odrediti najvažnija pitanja u vezi s kojima će poduzeti daljnje mjere, ali on nije u potpunosti iskoristio rezultate tog pristupa kako bi prednost dao provjerama horizontalnih pitanja i visokorizičnih zemalja. Eurostat je sve zemlje EU-a kategorizirao kao zemlje visokog, srednjeg ili niskog rizika. Međutim, od ukupno sedam visokorizičnih zemalja Eurostat je obavio provjere u ranoj fazi ciklusa samo u slučaju njih triju i te je provjere obavio prije provjera zemalja s nižim stupnjem rizičnosti. Štoviše, otprilike četvrtina posebnih zadržki na kraju ciklusa provjere odnosila se na četiri visokorizične zemlje kojima nije na djelotvoran način dana prednost. Osim toga, Eurostat je provjerio prevelik broj pitanja s malim učinkom na BND. Eurostat ne daje prednost pitanjima na koja upozorava, čime se povećava rizik od toga da bi se zemlje mogle najprije usmjeriti na rješavanje pitanja s manjim učinkom. Revizori napominju da bi se Eurostat u svojim aktivnostima trebao više usmjeriti na visokorizična pitanja s najvećim potencijalnim učinkom na BND jer bi se time mogao smanjiti broj zadržki pa bi i proračunski doprinosi zemalja EU-a postali predvidljiviji.

Eurostat nije pružio brz odgovor na visokorizično pitanje premještanja poslovanja ili aktive multinacionalnih poduzeća kako bi ta poduzeća ostvarila korist od povoljnijih poreznih sustava iako su povezana računovodstvena pitanja bila poznata nekoliko godina prije početka ciklusa provjere. Eurostat je i za to pitanje odlučio izraziti zadržku tek za razdoblje nakon 2018., čime je učinak tog pitanja iz prethodnih godina ostao neizvjestan. Plaćanja nekih zemalja koja se temelje na BND-u mogla bi biti netočna jer njihova računovodstvena dokumentacije iz razdoblja prije 2018. možda nije točno izračunana.; Određene druge zemlje, primjerice Irska, dostavile su pouzdane podatke.

Kontekst

Svaka zemlja EU-a uplaćuje doprinos u korist proračuna EU-a izračunan kao postotak njezina BND-a. Ta „stopa nacionalnog doprinosa” jednaka je za sve zemlje, ali može se promijeniti iz jedne godine u drugu (npr. 2021. iznosila je 0,84 %). U apsolutnom smislu, Njemačka je 2021. uplatila najveći doprinos koji se temelji na BND-u (29,6 milijardi eura), a potom Francuska (20,3 milijarde eura) i Italija (14,5 milijardi eura). U prošlosti su zemlje EU-a imale poteškoća s plaćanjem velikih dodatnih iznosa u kratkom roku. Izmjene podataka o BND-u 2014. dovele su do nezabilježenih prilagodbi koje su dosegnule iznos od gotovo 10 milijardi eura i imale učinak koji je za neke zemlje bio veći, a za druge manji: primjerice, Ujedinjena Kraljevina morala je uplatiti dodatni iznos od 2,1 milijarde eura, odnosno 21 % više u odnosu na svoj prvotno predviđeni iznos doprinosa. U srpnju 2016. Irska je prijavila povećanje od 24 % (39 milijardi eura) u podacima o BND-u za 2015. u usporedbi s 2014. zbog premještanja aktive nekoliko velikih multinacionalnih poduzeća. Tri su zemlje 2017. izvijestile Eurostat da su od 2010. uočile konkretne slučajeve u kojima su poduzeća premjestila znatan obujam imovine u zemlju ili iz nje.

Tematsko izvješće 25/2022 „Provjera podataka o bruto nacionalnom dohotku za financiranje proračuna EU-a: o rizicima u području sastavljanja podataka općenito se vodi računa, ali ima prostora da se dodatno poradi na utvrđivanju prioriternih mjera” dostupno je na [internetskim stranicama Suda](#). U prethodnom izvješću Suda o toj temi iz 2013. zaključeno je da je ciklus provjere za razdoblje 2007. – 2012. bio tek djelomično djelotvoran.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502